

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1362

13/04/2012

Konu : İhraç edilen malların yurt dışında imhası
ve muhasebe kayıtlarına gider olarak
intikal ettirilip ettirilemeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... ihracatı işi ile iştigal ettiğinizi, ihraç ettiğiniz ürünlerden hatalı üretilenlerden tamir imkânı olanların ve geri gönderilmesi çok maliyetli olmayanların iade olarak alındığı, iade edilmek istenen ama geri getirilme maliyeti yüksek olanların ise yurt dışında alıcı şirket tarafından imha edildiği, yurt dışındaki şirketin imhaya ilişkin belgeleri tarafınıza gönderdiği belirtilerek, yurt dışındaki şirket tarafından şirketinize iade edilmek amaçlı olarak tutulan ancak geri gönderme maliyetinin yüksek olması nedeniyle yurt dışındaki şirket tarafından o ülkede imha ettirilen ürünlerin iade edilen mallar kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, imha işleminin tevsiki açısından yurt dışındaki şirket tarafından nasıl bir belge düzenlenmesi gerektiği, iade edilecek ürünlerin yurt dışında imha edilmesi durumunda imhaya ilişkin herhangi bir oran olup olmadığı ve imha edilen bu mallara ilişkin maliyetlerin kurumlar vergisi yönünden indirilip indirilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde kurum kazancının, gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluştuğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 38 inci maddesinde ise, bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükmü bulunmaktadır.

Mezkur Kanunun 40 inci maddesinde safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmış olup, anılan maddenin 1 inci fıkrasında ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde indirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerli olup, bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 72 nci maddesinde takdir komisyonlarının kuruluşu, 74 üncü maddesinde takdir komisyonlarının (yetkili makamlarca istenilen matrah ve servet takdirlerini yapmak ve vergi kanunlarında yazılı fiyat, ücret veya sair matrah ve kıymetleri tespit etmek gibi) görevlerine ait hükümler yer almaktadır.

Anılan Kanunun 267 nci maddesinde ise, emsal bedelinin gerçek bedeli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değer olduğu, anılan maddenin üçüncü fıkrasında emsal bedellerinin ilgililerin müracaatı üzerine takdir komisyonunca takdir yolu ile belli edilebileceği, takdirlerin maliyet bedeli ve piyasa kıymetleri araştırılmak ve kullanılmış eşya için ayrıca yıpranma dereceleri nazara alınmak suretiyle yapılacağı, aynı maddenin yedinci fıkrasında kaza mercilerinin re'sen biçtikleri değerler ile zirai kazanç ölçülerini tespit eden kararnamelerde yer alan unsurların emsal bedeli yerine geçeceği hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanunun 278 inci maddesinde ise yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi haller neticesinde iktisadi kıymetlerinde önemli bir azalış vaki olan emtia ile maliyetlerin hesaplanması mutad olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüğü, deşe ve iskartaların emsal bedeli ile değerlendirileceği hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, emtianın kıymeti düşen mal olarak emsal bedeli ile değerlendirilebilmesi için, emtianın iktisadi kıymetindeki önemli azalışın, yangın, deprem, su basması gibi tabii afet veya bozulma, çürüme, kırılma, çatlama, paslanma gibi haller nedeniyle olması gerekmektedir.

Emtiaların imhasında genel kural imhanın takdir komisyonu nezaretinde yapılmasıdır. Ancak, yurt dışına gönderilip de geri getirilemeyen malların imhasının takdir komisyonu nezaretinde yapılması mümkün olmadığından, söz konusu imhanın gerçekleştirildiği ülkedeki konuyla ilgili yetkili makamların bilgisi veya gözetimi dahilinde yapılmış olması halinde o ülke makamlarından alınacak tutanak ve benzeri resmi evraklar takdir komisyonunca veri olarak kullanılabilir.

Öte yandan, söz konusu imha işleminde herhangi bir oran söz konusu değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.